

Toelichting op de Verordening langdurigheidstoelage Wet werk en bijstand

Algemeen

Aanleiding voor deze verordening is de decentralisatie van de langdurigheidstoelage naar de gemeenten. Op grond van artikel 8 lid 1 sub d (nieuw) van de Wwb dient de gemeenteraad bij verordening de regels vast te leggen inzake het verlenen van langdurigheidstoelage. De verordening gaat in per 1 januari 2009.

Basis van de verordening is het nieuwe artikel 36, eerste lid van de wet dat luidt:

“Het college verleent op aanvraag een langdurigheidstoelage aan een persoon van 21 jaar of ouder doch jonger dan 65 jaar, die langdurig een laag inkomen en geen in aanmerking te nemen vermogen als bedoeld in artikel 34 heeft.

De regels dienen daarom betrekking te hebben op de hoogte van de langdurigheidstoelage, de mate van langdurigheid en de hoogte van de inkomensgrens. De gedachte achter de toelage blijft onveranderd: personen die langdurig op het sociaal minimum leven, hebben geen financiële ruimte om te reserveren voor onverwachte uitgaven.

Hieronder volgt een toelichting per artikel.

Toelichting op artikel 1 Begrippen

Begrippen die in de Wwb voorkomen hebben in deze verordening dezelfde betekenis.

De peildatum is niet noodzakelijkerwijs de datum van aanvraag, maar de eerst mogelijk datum waarop na een referentieperiode van 36 maanden recht is ontstaan. Dit sluit aan bij de uitspraak van de CRvB van 22 juli 2008 nr. 07/2304 Wwb.

Toelichting op artikel 2 Voorwaarden

Tot nu toe was de referentieperiode 60 maanden. Een periode van vijf jaar met een minimuminkomen wordt echter algemeen gezien als een te lange periode. Diverse gemeenten en ook het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) hebben aangegeven dat er al na drie jaar vrijwel geen reserveringsmogelijkheden zijn om tegenvallers op te vangen. De gekozen termijn van 36 maanden sluit aan bij de periode van aflossing in de schuldhulpverlening. De termijn van 36 maanden dient aaneengesloten te zijn.

De minimumleeftijd om voor de toelage in aanmerking te komen was 23 jaar. Nu de minimumleeftijd door de wetgever is verlaagd naar 21 jaar, ligt het voor de hand om de referentieperiode terug te brengen naar drie jaar, zodat iemand van 18 jarige leeftijd - de leeftijd waarop iemand voor de Wwb een zelfstandig rechtssubject wordt - op 21 jarige leeftijd inderdaad recht kan doen gelden.

De hoogte van het inkomen wordt vastgesteld op iets boven de uitkeringsnorm. Dit gebeurt vanwege de mogelijkheid dat een persoon met een andere uitkering dan Wwb niet door een iets andere berekeningssystematiek of afrondingswijze wordt uitgesloten van de langdurigheidstoelage.

Bij de vaststelling van het inkomen telt eerder verstrekte langdurigheidstoelage niet mee.

Deze verordening brengt met zich mee dat de langdurigheidstoelage nadrukkelijk wordt opengesteld voor belanghebbenden met inkomsten uit arbeid. Daardoor raken personen die uit de uitkering stromen en gaan werken niet automatisch hun toelage kwijt.

Er is onderzocht om personen met een hoger inkomen dan 101% van de norm in aanmerking te laten komen voor een de langdurigheidstoelage. Dit vanuit de wens om de verordening aan te laten sluiten bij andere regelingen in het kader van de bijzondere bijstand. Een verhoging van de inkomensgrens wordt echter sterk afgeraden. De reden daarvoor is dat een inkomensgrens van bijvoorbeeld 110% niet te rijmen valt met de wettelijke uitsluiting van personen van 65 jaar en ouder. Deze personen komen niet in aanmerking voor de toelage, omdat immers hun bijstandsnorm zo'n 5% tot 9% hoger is dan de bijstandsnorm voor personen jonger dan 65 jaar. Als de inkomensgrens zou worden opgetrokken, krijgt men mogelijk te maken met het verbod op leeftijdsdiscriminatie zoals vastgelegd in artikel 26 van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten (IVBPR). Naar aanleiding van een dergelijke uitspraak zou de doelgroep plots uitgebreid kunnen worden met 65 plussers, met grote financiële gevolgen.

Toelichting op artikel 4 Hoogte van de toeslag

In deze verordening is ervoor gekozen om uit te gaan van de bedragen zoals die golden per 1 juli 2008. Deze worden elk jaar aangepast aan de bijstandsnormen zoals die gelden per 1 januari van dat jaar en blijven dat hele jaar geldig. De eerste aanpassing vindt plaats per 1 januari 2009.

Het vierde lid voorziet in de mogelijkheid om langdurigheidstoeslag toe te kennen aan een partner als de andere is uitgesloten van het recht op langdurigheidstoeslag ingevolge artikel 11 of 13 lid 1 van de wet.

Wel moeten beide partners voldoen aan de overige voorwaarden van artikel 36 lid 1 en van deze verordening. Voldoet een partner niet aan deze overige voorwaarden, dan heeft ook de ander geen recht.

Overig

Het college verleent de toeslag op aanvraag (art. 36 lid 1 Wwb). Groepsgewijze toekenning van de langdurigheidstoeslag is niet mogelijk. Per aanvraag dient gemotiveerd te worden of de aanvrager in aanmerking komt of niet. Wel staat de mogelijkheid open om aanvragers die eerder in aanmerking kwamen in navolgende jaren een vereenvoudigd en grotendeels ingevuld aanvraagformulier te sturen, waarbij bijvoorbeeld alleen de handtekening nog moet worden gezet.

Overgangsperiode

In de wetwijziging zelf is vastgelegd dat artikel 36 Wwb betreffende de langdurigheidstoeslag nog tot en met 31 december 2009 van toepassing blijven op een aanvraag in 2009, indien:

- a. die aanvraag ziet op een recht op een langdurigheidstoeslag dat in 2009 is ontstaan,
- b. in 2008 een recht op een langdurigheidstoeslag is ontstaan en een aanvraag daarvoor in 2008 is ingediend, en
- c. door toepassing van dit lid de hoogte van een langdurigheidstoeslag niet lager uitvalt dan zonder toepassing van dit lid het geval zou zijn.